

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
кафедра лексикології та стилістики англійської мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

(П.І.В.)

“ 01 ”

09

2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ТЕОРІЇ МОВНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Спеціальність: 035 філологія

Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

Факультет романо-германської філології

2020-2023

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни
«Основи теорії мовних комунікацій»

Розробник: Колегаєва І.М., д.філол.н., проф.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри лексикології та стилістики англійської мови

Протокол № 10 від. "26" серпня 2020 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Колегаєва І.М.)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету РГФ

Протокол № 1 від. "31" серпня 2020 р.

Голова НМК

(підпис)

(Телецька Т.В.)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від. "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від. "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 / 3 годин – 90 / 90 залікових модулів – 1 / 1 змістових модулів – 1 / 1	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		2-й	2-й
		<i>Семестр</i>	
		4-й	4-й
		<i>Лекції</i>	
		24 год.	10 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		10 год.	-
		<i>Самостійна робота,</i>	
		56	80
		Форма підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - ознайомити здобувачів освіти із основами комунікативного вчення, ввести в коло їх знань такі базові термінопоняття як *комунікація, повідомлення, адресант, адресат, кодування, декодування повідомлення, комунікативний шум, кроскультурна комунікація*.

Завдання – ознайомлення із факторами, від яких залежить успіх чи поразка у комунікації, яким чином розвиток вербальної комунікації пов'язаний із розвитком людської цивілізації; ознайомлення із поняттями *конвенційність комунікативної діяльності, етикет мовної поведінки*; ознайомлення із нормативами і приписами етнокультурної і міжкультурної комунікації, які є особливо валідними у разі професійної діяльності, що відбувається на межі різних мов, культур, етносів, а саме це притаманне майбутній фаховій діяльності студентів відділення англійської філології.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

загальних:

ЗК08. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК09. Здатність спілкуватися іноземними мовами (англійською та німецькою/французькою/іспанською)

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення завдань у практичних ситуаціях.

спеціальних:

СК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії англійської мови

СК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

СК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

СК 12. Здатність до організації ділової комунікації англійською та українською мовами.

Програмні результати навчання:

ПР 05. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПР 14. Використовувати англійську, французьку/німецьку/іспанську мови в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні положення теорії мовних комунікацій

Тема 1

Комунікація. Вербальна комунікація. Комуніканти

Тема 2

Знак. Кодування і декодування. Комунікативний ланцюжок. Вербалізація. Знаконосій

Тема 3

Усна, письмова, електронна комунікація. Розвиток суспільства і розвиток комунікації

Тема 4

Комунікативна діяльність людини. Співставлення фізичного, соціального і комунікативного простору і людського буття (діяльності) в кожному із них

Тема 5

Комунікативний успіх vs комунікативна невдача

Тема 6

Мова vs мовлення. Рівні мовної ієрархії

Тема 7

Монолог vs діалог. Структурні, мовні, комунікативні особливості монологічного, діалогічного мовлення. Типи діалогу. Закон економії мовленнєвих зусиль

Тема 8

Культура і комунікація. Етикет і комунікація

Тема 9

Теорія мовленнєвих актів

Тема 10

Паралінгвістичні засоби комунікації. Художня VS нехудожня комунікація.

Тема 11

Комунікативне посередництво (переклад, адаптація, коментар). Мегатекст

Тема 12

Комунікативні статуси повідомлення

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	Лаб	ср		л	п/с	лаб	Ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Основні положення теорії мовних комунікацій										
Тема 1 Комунікація. Вербальна комунікація. Комуніканти	6	2			4	8	2			6
Тема 2 Знак. Кодування і декодування. Комунікативний ланцюжок. Вербалізація. Знаконосій	8	2	2		4	6				6
Тема 3 Усна, письмова, електронна комунікація. Розвиток суспільства і розвиток комунікації	10	2			8	8	2			6
Тема 4 Комунікативна діяльність людини. Співставлення фізичного, соціального і комунікативного простору і людського буття (діяльності) в кожному із них	8	2	2		4	8				8
Тема 5 Комунікативний успіх VS комунікативна невдача	6	2			4	8	2			6
Тема 6 Мова VS мовлення. Рівні мовної	8	2	2		4	8				8

ієрархії									
Тема 7 Монолог VS діалог. Структурні, мовні, комунікативні особливості монологічного, діалогічного мовлення. Типи діалогу. Закон економії мовленнєвих зусиль	10	2			8	8			8
Тема 8 Культура і комунікація. Етикет і комунікація	6	2			4	6			6
Тема 9 Теорія мовленнєвих актів	8	2	2		4	8	2		6
Тема 10 Паралінгвістичні засоби комунікації. Художня VS нехудожня комунікація.	8	2	2		4	8	2		6
Тема 11 Комунікативне посередництво (переклад, адаптація, коментар). Мегатекст	6	2			4	8			8
Тема 12 Комунікативні статуси повідомлення	6	2			4	6			6
Разом за змістовним модулем 1	90	24	10		56	90	10		80
Усього годин	90	24	10		56	90	10		80

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денне	заочне
1	Тема 2. Знак. Кодування і декодування. Комунікативний ланцюжок. Вербалізація. Знаконосій	2	
2	Тема 4. Комунікативна діяльність людини. Співставлення фізичного, соціального і комунікативного простору і людського буття (діяльності) в кожному із них	2	
3	Тема 6. Мова vs мовлення. Рівні мовної ієрархії	2	
4	Тема 9. Теорія мовленнєвих актів	2	
5	Тема 10. Паралінгвістичні засоби комунікації. Художня VS нехудожня комунікація.	2	
	Всього	10	

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість Годин	
		денне	заочне
1	Тема 1, 2. Білатеральна теорія знаку. Конспект	8	12
2	Тема 3, 4. Особливості електронної комунікації. Конспект	12	14
3	Тема 5. Комунікативна невдача: передумови. Доповідь.	4	6
4	Тема 6. Мова vs мовлення за Ф. де Соссюром. Конспект	4	8
5	Тема 7. Закон економії мовленнєвих зусиль. Конспект	8	8
6	Тема 8. Мовленнєвий етикет у різних культурах. Доповідь	4	6
7	Тема 9. Типи мовленнєвих актів. Конспект.	4	6
8	Тема 10. Види невербальної комунікації. Доповідь.	4	6
9	Тема 11. Мегатекст: поняття, приклади Доповідь	4	8
10	Тема 12. Комунікативні бар'єри. Конспект	4	6

Разом	56	80
--------------	-----------	-----------

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Навчальним планом не передбачено

10. Методи навчання

Словесні: лекція, пояснення, бесіда.

Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), презентація результатів власних досліджень.

Практичні: підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей.

11. Методи контролю

Поточний контроль:

1) конспект: 12 тем x 3 = 36 балів.

2) успішна відповідь на практичних заняттях: 6 балів x 5 занять – 30 балів загалом

Підсумковий контроль:

Тестова робота – 34 бали

Критерії оцінювання: здобувач освіти повинен знати базові термінопоняття: *комунікація, повідомлення, адресант, адресат, кодування, декодування повідомлення, комунікативний шум, кроскультурна комунікація*; *вміти:* вільно володіти термінологічним апаратом із теорії комунікації (більше 40 одиниць), тобто вміти пояснити значення термінів, вміти доречно користуватись термінопоняттями при формулюванні своїх висловлювань за відповідною тематикою.

12. Питання для підсумкового контролю

-

1. Знак. Семіотика.
2. Кодування і декодування.
3. Комунікативний ланцюжок.
4. Вербалізація. Знаконосій
5. Комунікативна діяльність людини.
6. Комунікативний успіх
7. Комунікативна невдача
8. Мова vs мовлення.
9. Рівні мовної ієрархії
10. Монолог : структурні, мовні, комунікативні особливості
11. Діалог: структурні, мовні, комунікативні особливості
12. Закон економії мовленнєвих зусиль
13. Культура і комунікація
14. Теорія мовленнєвих актів
15. Паралінгвістичні засоби комунікації

16. Комунікативне посередництво (переклад).
17. Комунікативне посередництво (адаптація).
18. Комунікативне посередництво (коментар).
19. Мегатекст
20. Комунікативні статуси повідомлення
21. Іллокутивний акт
22. Перлокутивний акт
23. Комунікативне табу
24. Кінесика
25. Просодика
26. Такесика
27. Сенсорика
28. Проксеміка
29. Хронеміка
30. Функції комунікації

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль												Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль №1													
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	34	100
3	9	3	9	3	9	3	3	9	9	3	3		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D		
60-69	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

-

15. Рекомендована література Основна

1. Абрамович С. Д., Чікарська М. Ю. Мовленнєва комунікація. – Київ, 2004.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. – Київ, 2004.
3. Колегаева И. М. Текст, как единица научной и художественной коммуникации. – Одесса, 1991.
4. Овчинникова А. Мовленнєва комунікація та мистецтво мовлення. – Одеса, 1999.

Додаткова

5. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. – К.: Академія, 2008. – 367 с.
6. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. – К.: Академія, 2008. – 463 с.
7. Солощук Л. В. Вербальні і невербальні компоненти комунікації в англomовному дискурсі. – Харків: Константа, 2006 г. – 298 с.
8. Pease A. (2004). *The Definitive Book of Body Language*. New York, NY: Bantam Books.

16. Електронні інформаційні ресурси

- 1) <http://www.communicationstudies.com/communication-lectures-and-communication-courses>
- 2) <http://kolegaeva.onu.edu.ua/staty>
- 3) <https://www.britannica.com/>
- 4) <http://center-for-nonverbal-studies.org/htdocs/6101.html>
- 5) <https://www.coursera.org/courses?query=communications>